

Handleiding Medicatie-overzicht

Voor de huisartsenpraktijk: veelgebruikte middelen, indicatie, herhaalbaarheid en aandachtspunten

Legenda kolom 'Herhalen (chronisch)'

✓ = **Ja**: standaard herhaalbaar als chronische medicatie (max 3md / 90d, max 2 weken vóór einddatum aanvragen).

✗ = **Nee**: niet herhalen — kuur, eenmalig of zelfzorg. Nieuwe aanvraag = nieuwe hulpvraag.

⚠ = **Op voorwaarden**: alleen herhalen na overleg huisarts of volgens vastgelegde afspraken (opiaten, benzo's, codeïne).

Vrije verkoop: patiënt kan dit zelf bij drogist/apotheek halen.

Zo gebruik je dit overzicht

1. Zoek het middel of de groep op in de juiste categorie.
2. Check de kolom 'Herhalen': mag dit als chronische medicatie herhaald worden?
3. Lees het aandachtspunt: adviezen (bv. géén NSAID bij antistolling) en risico's (bv. hypo, bradycardie, valrisico).
4. Twijfel of ⚠-middel? Overleg altijd met de huisarts en leg de afspraak vast in het HIS.

1. Pijnmedicatie

Medicatie	Groep	Indicatie	Herhalen	Aandachtspunt
Paracetamol	-	Pijn	✗	Zelf kopen (zelfzorg)
Ibuprofen, naproxen, diclofenac	NSAID	Pijn	✗	Zelf kopen; NIET adviseren bij antistolling
Tramadol	Zwak opiaat	Pijn	⚠	Zie regels acties / overleg huisarts
Oxycodon (kort/lang)	Sterk opiaat	Pijn	⚠	Zie regels acties / overleg huisarts
Morfine	Sterk opiaat	Pijn	⚠	Zie regels acties / overleg huisarts

2. Antistolling

Medicatie	Groep	Indicatie	Herhalen	Aandachtspunt
Ascal, clopidogrel, carbasalaatcalcium	TAR (trombocytenaggregatieremmer)	Arteriële trombose	✓	Geen NSAID adviseren bij pijn
Acenocoumarol, fenprocoumon	VKA / coumarines	Veneuze trombose	✓	Geen NSAID adviseren bij pijn
Heparine, fraxiparine (spuitjes)	Heparines	Bridging, veneuze trombose	✓	Geen NSAID adviseren bij pijn
Apixaban, edoxaban, dabigatran, rivaroxaban	DOAC	Veneuze trombose	✓	Geen NSAID adviseren bij pijn

3. Cardiovasculair

Medicatie	Groep	Indicatie	Herhalen	Aandachtspunt
Chloortalidon, hydrochloorthiazide	Thiazide-diureticum	Hypertensie, mild hartfalen	✓	Hypotensie
Furosemide, bumetanide	Lisdiureticum	Hartfalen	✓	Hypotensie
Spironolacton, amiloride, triamteren	Kaliumsparend diureticum	Hypokaliëmie voorkomen naast lis	✓	Hypotensie
Atenolol, bisoprolol, metoprolol	Bètablokker (selectief)	AF, hartfalen, HT, na infarct	✓	Bradycardie

Medicatie	Groep	Indicatie	Herhalen	Aandachtspunt
Propranolol, labetalol, sotalol	Bètablokker (niet-selectief)	AF, hartfalen, HT, na infarct	✓	Bradycardie
Alfuzosine, tamsulosine	Alfablokker	Mictieklachten, HT	✓	Bradycardie / hypotensie
Amlodipine, nifedipine	Calciumantagonist	Hypertensie	✓	Bradycardie
Verapamil, diltiazem	Calciumantagonist	HT, AF	✓	Hypotensie, bradycardie
Enalapril, captopril, lisinopril	ACE-remmer	HT, hartfalen, DM-proteïnurie	✓	Hypotensie
Losartan, valsartan	ARB	HT, hartfalen, DM-proteïnurie	✓	Hypotensie
Digoxine	Hartglycoside	Hartfalen, AF	✓	Smalle therapeutische breedte
NTG-spray, isosorbide mono/dinitraat	Nitraat	Angina pectoris, astma cardiale	✓	Nitraatcollaps

4. Antidiabetica

Medicatie	Groep	Indicatie	Herhalen	Aandachtspunt
Metformine	Biguanide	DM-II	✓	Geen hypoglykemie mogelijk
Gliclazide, glimepiride, tolbutamide	SU-derivaat	DM-II (duo met metformine)	✓	Hypo-risico bij braken/diarree
Dapagliflozine, empagliflozine	SGLT-2-remmer	DM-II, hartfalen	✓	Hypo-risico bij braken/diarree
Humaline regular, Insuman rapid	Kortwerkende insuline	DM-I/II	✓	Hypo-risico bij braken/diarree
Novorapid, Aspart	Snelwerkende insuline	DM-I/II	✓	Hypo-risico bij braken/diarree
Lantus, Glargine	Langwerkende insuline	DM-I/II	✓	Hypo-risico bij braken/diarree
Insulatard, Insuman Basal, Humaline NPH	Middellangwerkende insuline	DM-I/II	✓	Hypo-risico bij braken/diarree
Humuline NPH 30/70	Humane mix (kort + middellang)	DM-I/II	✓	Hypo-risico bij braken/diarree
NovoMix 30/50/70	Analoge mix (snel + kort)	DM-I/II	✓	Hypo-risico bij braken/diarree

5. Antidepressiva

Medicatie	Groep	Indicatie	Herhalen	Aandachtspunt
Citalopram, paroxetine, fluoxetine	SSRI	Matig-ernstige depressie	✓	Geen NSAID standaard, geen tramadol
Venlafaxine, duloxetine	SNRI	Matig-ernstige depressie	✓	Geen NSAID standaard, geen tramadol
Amitriptyline, nortriptyline	TCA	Depressie, neuropathische pijn	✓	Vele bijwerkingen
Mirtazapine	Niet-TCA	Ernstige depressie	✓	Vele bijwerkingen

6. Benzodiazepinen

Medicatie	Groep	Indicatie	Herhalen	Aandachtspunt
Diazepam	GABA-agonist (T½ 40-100u)	Angst, slapen, onttrekking, convulsie	⚠	Sederend, valrisico, geen auto rijden
Oxazepam	GABA-agonist (T½ 5-15u)	Angst, slapen	⚠	Sederend, valrisico, geen auto rijden

Medicatie	Groep	Indicatie	Herhalen	Aandachtspunt
Temazepam	GABA-agonist (T½ 7-11u)	Angst, slapen	⚠	Sederend, valrisico, geen auto rijden
Lorazepam	GABA-agonist	Angst, slapen, onttrekking	⚠	Sederend, valrisico, geen auto rijden
Zolpidem	GABA-agonist	Slaapstoornis	⚠	Sederend, valrisico, geen auto rijden

7. Antibiotica (zie AB-schema)

Medicatie	Groep	Indicatie	Herhalen	Aandachtspunt
Amoxicilline, augmentin, flucloxacilline	Penicilline (bèta-lactam)	Infecties	X	Rash = allergische reactie
Cefazoline, cefuroxim, ceftriaxon	Cefalosporine (bèta-lactam)	Infecties	X	Rash = allergische reactie
Meropenem	Carbapenem (bèta-lactam)	Infecties	X	Rash = allergische reactie
Doxycycline	Tetracycline	Infecties	X	Rash = allergische reactie
Gentamycine	Aminoglycoside	Infecties	X	Rash = allergische reactie
Azitromycine, claritromycine	Macrolide	Infecties	X	Rash = allergische reactie
Co-trimoxazol	Sulfonamide / trimethoprim	Infecties	X	Rash = allergische reactie
Ciprofloxacin	Chinolon	Infecties	X	Rash = allergische reactie
Nitrofurantoïne, fosfomycine, trimethoprim	UWI-middelen	Urinerweginfectie	X	Rash = allergische reactie
Metronidazol	Antiprotozoïcum	Anaerobe infecties	X	—
Miconazol, clotrimazol (gynocaps)	Imidazool	Dermatomybose, vaginale jeuk	Vrije verkoop	—

8. Overige

Medicatie	Groep	Indicatie	Herhalen	Aandachtspunt
Cetirizine, loratadine, desloratadine, fexofenadine	Antihistaminicum	Allergie	✓	Ook vrije verkoop; bij urticaria/jeuk
Microgynon, Yasmin, orgametril	Anticonceptie	Anticonceptie	✓	—
Codeïne	Zwak opiaat (hoestremmer)	Droge hoest	⚠	Zelf betalen sinds 2025
Omeprazol, pantoprazol, esomeprazol	PPI	Ulcus, reflux, maagpijn, profylaxe	✓	Evt. profylactisch bij NSAID

Kernregels bij herhalen

✓ **Chronische medicatie:** 3 mnd herhalen; let op einddatum vorige levering (max 2 wkn vooruit; vakantie = uitzondering).

⚠ **Opiaten / benzo's / codeïne:** check einddatum + historie zelfde basisproduct. Frequent achtereenvolgens = chronisch → mag; laatste >4 wkn geleden → overleg.

X **Antibiotica & kuren:** niet herhalen, overleg altijd.

Nooit via de praktijk: methotrexaat (1x/week!), orale oncolytica/cytostatica, tacrolimus/pimecrolimus → specialist.

Al via medicatierol/herhaalservice? géén extra recept — mogelijk onveilig; overleg.

Dit overzicht is een geheugensteun en vervangt niet het HIS en de eigen praktijkafspraken. Herhaalbaarheid, controle termijnen en taakverdeling kunnen per patiënt en per praktijk verschillen. Bij twijfel altijd overleggen met de huisarts.